

Н. В. Варешкіна, І. М. Гроза, С. В. Ковбасюк

**ПІДГОТОВКА КУРСОВИХ РОБІТ
З ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВСТВА:
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

Н. В. Варешкіна, І. М. Гроза, С. В. Ковбасюк

**ПІДГОТОВКА КУРСОВИХ РОБІТ
З ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВСТВА:
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ**

Одеса
«Юридична література»
2022

УДК 811.111(076)
В18

Рецензенти:

М. В. Мамич, доктор філологічних наук, професор;
Л. Г. Таланова, кандидат педагогічних наук, доцент

Рекомендовано навчально-методичною радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 4 від 7 липня 2021 р.)

Варешкіна Н. В.

В18 Підготовка курсових робіт з лінгвокраїнознавства: методичні
рекомендації / Н. В. Варешкіна, І. М. Гроза, С. В. Ковбасюк. —
Одеса : Юридична література, 2022. — 56 с.

Методичні рекомендації складаються з п'яти розділів та чотирьох
додатків, що містять основні вимоги та рекомендації до написання кур-
сових робіт з лінгвокраїнознавства, тематику курсових робіт, а також
поширені фрази та вирази, що вживаються в англomовних наукових
працях.

УДК 811.111(076)

© Варешкіна Н. В., Гроза І. М.,
Ковбасюк С. В., 2022

ВСТУП

У відповідності до вимог навчального плану Національного університету «Одеська юридична академія» здобувачі освітнього рівня бакалавра напряму 035.41 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська, на I курсі виконують курсову роботу з лінгвокраїнознавства. Прізвища студентів, які мають писати курсову роботу з зазначеної дисципліни, визначаються розпорядженням відповідного деканату.

Відповідно до Положення про курсові роботи Національного університету «Одеська юридична академія» курсова робота – один із видів індивідуальних завдань навчально-дослідницького, творчого характеру. Курсова робота є окремою заліковою складовою навчальної дисципліни і оцінюється як самостійний вид навчальної діяльності студента.

Курсова робота є індивідуальною роботою студента, що має самостійний науковий характер і є важливим етапом навчального процесу та підготовки здобувачів освітнього рівня бакалавра напряму 035.41 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська. Для успішного виконання курсової роботи студент повинен знати базові поняття предмету «Лінгвокраїнознавство» та набути поглиблених знань з проблематики обраної теми; вміти самостійно опрацювати фактичний матеріал дослідження та сформулювати концепцію майбутньої курсової роботи.

Під час підготовки до написання курсової роботи здобувачі матимуть змогу:

- поглибити теоретичні знання, здобуті в процесі вивчення певного курсу, навчитися самостійно працювати з літературою, довідниками, словниками, статистичним матеріалом, робити узагальнення і висновки;

- навчитися аналізувати англомовні джерела, що містять інформацію лінгвокраїнознавчого, історичного та суспільно-політичного характеру, а також думки різних фахівців та дослідників відповідної тематики; робити власні висновки, формулювати власні думки щодо теми курсової роботи.

РОЗДІЛ 1. ОСНОВНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ТА ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ

Курсова робота є певним підсумком процесу вивчення програмного матеріалу курсу лінгвокраїнознавства, це своєрідний «звіт» студента в письмовій формі про набуті навички, вміння і знання. Сам процес виконання курсової роботи формує у студентів вміння самостійно працювати з науковою літературою, аналізувати різні історичні та політичні події, ясно висловлювати свою точку зору, аргументувати думку, викладати це у відповідній літературній формі.

Виконання курсової роботи формує у здобувачів вищої освіти навички дослідницьких пошуків, творчий підхід до вирішення тих чи інших проблем у майбутній професійній діяльності, самостійність у висновках, вміння стисло і чітко викладати матеріал визначеної теми в рамках наукової праці встановленого обсягу. Всі ці якості знадобляться в практичній діяльності філологам будь-якого фаху – викладачам, перекладачам, науковцям і працівникам освітньої галузі.

До курсової роботи встановлені наступні вимоги:

1. в курсовій роботі студент повинен здійснити аналіз актуальності теми, відповідності її сучасному стану вітчизняної та зарубіжної філологічної науки;
2. для написання курсової роботи студент має ретельно вивчити та проаналізувати наукову, навчально-методичну літературу та періодику за темою дослідження;
3. курсова робота повинна свідчити, що студент оволодів знаннями з курсу лінгвокраїнознавства взагалі і матеріалом даної теми особливо, і зокрема, вільно орієнтується в досліджуваному матеріалі;

4. автор має провести самостійне дослідження: надати чітку характеристику предмету, об'єкту, мети, завдань та методів дослідження;

5. в рамках курсової роботи мають бути узагальнені результати проведених досліджень, обґрунтовані висновки за темою дослідження;

6. курсова робота має бути оформлена у відповідності зі встановленими вимогами.

У процесі підготовки курсової роботи особлива увага звертається на недопущення порушення студентами правил академічної етики. До таких порушень відносяться насамперед плагіат, фальсифікація даних і помилкове цитування.

Процес підготовки курсової роботи складається із наступних етапів:

- вибір теми та її закріплення за студентом;
- постановка мети та завдань дослідження, складання плану роботи і обговорення його з науковим керівником;
- визначення об'єкта та предмета дослідження, вибір методів дослідження;
- підбір навчальних, спеціальних, наукових джерел та інших матеріалів;
- написання і оформлення курсової роботи;
- реєстрація і рецензування курсової роботи;
- захист курсової роботи.

Розглянемо ці стадії більш ґрунтовно.

1. Вибір теми курсової роботи

При виборі теми курсової роботи здобувач вищої освіти має керуватися своїми науковими нахилами і інтересами, знанням матеріалу, можливостями використання тих чи інших літературних джерел. При цьому він може звернутися за порадою до викладача.

Тематика курсових робіт розроблена і рекомендується кафедрою. Кількість тем розрахована на всіх студентів, які будуть писати курсову роботу з лінгвокраїнознавства. Одну і ту ж саму тему не можуть обрати двоє або декілька студентів.

Обравши ту чи іншу тему, студент повинен зареєструвати її на кафедрі, попередньо з'ясувавши у лаборанта кафедри по книзі реєстрації, чи не обрана ця тема іншим студентом. Зміна теми курсової роботи можлива лише з дозволу завідувача кафедри на підставі письмової заяви студента та наявності для цього поважних причин.

Перед написанням роботи слід визначитися, до якої саме теми курсу лінгвокраїнознавство відноситься обрана тема курсової роботи, ознайомитися зі списком основних джерел по темі, які містяться у цьому посібнику і визначити рамки майбутнього дослідження обраної теми.

2. Постановка мети та завдань дослідження, складання плану і обговорення його з науковим керівником

Під час підготовки до написання курсової роботи студент обов'язково повинен сформулювати мету дослідження, а також визначити конкретні завдання, які будуть вирішуватися відповідно до цієї мети. Це звичайно робиться у формі переліку (вивчити..., встановити..., описати..., з'ясувати... тощо). Завдання повинні

формулюватися ретельно, бо висвітлення ходу їх вирішення повинно скласти зміст розділів курсової роботи. Правильно визначені мета і завдання дослідження допоможуть вірно структурувати зміст курсової роботи, скласти план курсової роботи, а також сформулювати висновки, яких дійшов студент під час написання курсової роботи. Конкретна мета роботи міститься у поглибленні лінгвокраїнознавчих знань здобувачів вищої освіти напряму «Філологія».

План курсової роботи включає вступ, основну частину, яка може поділятися на окремі розділи та підрозділи, і висновки. В змісті вказуються назви розділів, підрозділів, сторінки, на яких вони розміщені. Головна вимога до плану курсової роботи – її структура має охоплювати основні питання, які дозволяють в повній мірі висвітлити зміст обраної теми (зразки планів курсових робіт – див. додаток 2).

Писати курсову роботу можна тільки після схвалення її плану науковим керівником. В такому ж порядку в процесі написання курсової роботи можуть вноситися зміни до плану, корегуватися формулювання окремих питань.

3. Визначення об'єкта та предмета дослідження, вибір методів дослідження.

Перед тим як розпочинати написання курсової роботи студент повинен сформулювати об'єкт та предмет дослідження.

Об'єкт – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію. Предмет – це те, що знаходиться в межах об'єкта. При цьому об'єкт та предмет дослідження як категорії наукового процесу повинні співвідноситись між собою як загальне та часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка служить предметом дослідження. Саме

на нього спрямована основна увага автора наукової роботи, оскільки предмет дослідження змістовно визначає тему (назву) роботи.

Предмет дослідження має співпадати за сутністю з метою дослідження. Мета дослідження формулюється із зазначенням того явища / процесу, що вивчається, та об'єкту, у якому це досліджується, бажано з наведенням мови (англійська) та історичного періоду.

Мета роботи узгоджується із назвою роботи. Вона називає не тільки очікувані результати (вивчення ..., обґрунтування ..., розробка ...), а і вказує на те, яким шляхом вони будуть досягнені (з використанням певних підходів, методів тощо). Наприклад: Метою роботи є виявлення особливостей Із загальної мети випливають конкретні завдання роботи, які перелічуються згідно з порядком їх розв'язання у роботі (від більш загальних до більш дрібних і конкретних). Вони не можуть бути глобальними. Усі завдання дослідження та його мета в цілому мають (бажано із збереженням логічної послідовності) відповідати таким пунктам: новизна, практичне значення, висновки, причому висновків може бути більше, ніж завдань. Важливо конкретизувати шляхи та методи організації пізнавальної діяльності молодого дослідника з метою вивчення явищ певного об'єкта науки; так само як і систему процедур вивчення об'єкта дослідження.

Також студент повинен визначити систему загальнонаукових, міждисциплінарних та спеціальних методів, що будуть ним застосовані для дослідження об'єкту та предмету курсової роботи.

Метод розглядається, з одного боку, як спосіб організації пізнавальної й дослідницької діяльності науковця з метою вивчення явищ і закономірностей певного об'єкта науки; з іншого – як система

процедур вивчення об'єкта дослідження та/або перевірки отриманих результатів. Зважаючи на широке й вузьке тлумачення методу, використані в мовознавстві методи диференціюються на загальні, до яких належать спостереження, індукція, дедукція, гіпотеза, аналіз, синтез, порівняння, формалізація, ідеалізація, експеримент, моделювання; та лінгвістичні, що є спеціальними методами й мають власну специфіку, на відміну від методів інших наук. До таких методів відносять: описовий, порівняльно-історичний метод (компаративний, лінгвогенетичний), метод лінгвістичної географії (ареальний), зіставний метод (контрастивний, типологічний), контекстуально-інтерпретаційний метод, компонентний аналіз, дистрибутивний аналіз, трансформаційний аналіз тощо. Розглянемо деякі загальні методи дослідження [4, с. 334–336]: За допомогою аналізу досліджуваний об'єкт уявно або практично розчленовується на складові частини а метою більш детального вивчення. Аналіз полягає у розчленуванні певного явища на окремі властивості чи відношення. У наукових дослідженнях застосовують кілька видів аналізу. Один з них полягає в тому, що після розчленування об'єкта на складові частини визначають співвідношення між ними. Іншим видом аналізу є класифікація. Аналіз як метод досліджень використовують у зв'язку із синтезом. Синтез полягає у поєднанні розчленованих та проаналізованих частин, різних елементів, сторін, властивостей досліджуваного об'єкта або кількох об'єктів в єдине ціле. Завдання синтезу – на основі детального аналізу одержати необхідні дані для більш повних висновків та узагальнень. Певною мірою синтез протилежний аналізу, але вони взаємозалежні та взаємообумовлені. Аналіз кожного варіанта призводить до їх об'єднання у дослідженні, після чого роблять висновки та узагальнення

і як кінцевий синтез – дають рекомендації щодо практичного застосування. Синтез як метод дослідження має різні форми: взаємозв'язок теорій як об'єднання конкурентних гіпотез, побудова гіпотетико-дедуктивних теорій та ін. У сучасній науці синтез використовують не тільки для дослідження окремого об'єкта у певній галузі науки, а й окремих наук з виявленням існуючих між ними зв'язків (наприклад, перекладознавства з лінгвістикою, педагогікою, психологією, соціологією, культурологією та ін.). Індукція являє собою логічний умовивід від часткового до загального, від окремих фактів до узагальнень; це метод досліджень, за допомогою якого судження ведуть від фактів до конкретних висновків. Дедукція є логічним умовиводом від загального до часткового, від загальних суджень до часткових висновків; це метод досліджень, який дає змогу за допомогою аналізу загальних положень і фактів робити часткові висновки. Застосування будь-якого загального положення, закону або закономірностей для часткових висновків здійснюється також дедуктивним методом.

4. Підбір навчальних, спеціальних, наукових джерел та інших матеріалів

Правильний вибір літератури забезпечує загальний успіх справи, науковий рівень роботи, всебічне та глибоке висвітлення питань обраної теми. Первинне коло наукових літературних джерел може складати список літератури до всіх тем курсу «Лінгвокраїнознавство» та список літератури до окремих тем курсу .

Важливим елементом курсової роботи є аналіз українських та зарубіжних літературних джерел із застосуванням порівняльного, історичного, логічного та інших методів з висловлюванням студентом

власного погляду, оцінок стосовно тих явищ та фактів, що стали предметом наукової дискусії та висвітлені в підручниках, монографіях, періодичних виданнях тощо.

Процес опрацювання визначеної літератури включає її уважне читання, розміщення, якщо необхідно, закладок, і конспектування матеріалу, який відноситься до тих чи інших питань роботи. Такі записи прочитаного значно полегшають подальше написання тексту курсової роботи, бо автору потім залишиться тільки систематизувати і скомпонувати зібраний матеріал, та літературно опрацювати його. Особливо уважно необхідно виписувати ті фрагменти тексту, які будуть приводитися у роботі як цитати.

Для того, щоб правильно скласти список використаної літератури, необхідно порадитись з науковим керівником щодо того, чи охоплює він найважливіші роботи по темі і чи не пропущені необхідні джерела.

В процесі написання курсової роботи, необхідно використовувати найновіші досягнення наукової думки Великої Британії та інших англomовних країн, які публікуються в наукових журналах, в матеріалах наукових симпозіумів і конференцій, збірках наукових праць.

Вивчення літератури рекомендується починати з праць, які є найбільш загальними за обраною темою: підручників, монографій та інших матеріалів, а потім перейти до праць з окремих питань теми, що містяться в наукових статтях та доповідях.

Необхідно мати на увазі, що в науковій літературі можуть бути висловлені різні точки зору на одне і теж саме явище. В такому випадку студент може обрати ту наукову позицію, яку він вважає більш

обґрунтованою, чи запропонувати власне бачення вирішення цієї наукової проблеми.

Після ознайомлення з необхідними джерелами з обраної теми можливо приступати до написання тексту курсової роботи.

5. Написання тексту курсової роботи

Написання тексту курсової роботи необхідно розпочинати з написання головної частини роботи – висвітлення основних питань плану. Після цього готуються вступ, висновки і список використаної літератури.

Перша вимога до змісту роботи – її самостійність. Робота повинна бути написана в певному відношенні «своїми словами». В ній можливі цитати із використаної літератури, але з обов'язковим посиланням на джерело, та належним оформленням такого цитування.

Структура роботи повинна бути послідовною і логічною. Насамперед необхідно продумати, які питання і в якій послідовності будуть висвітлені, а також, які висновки будуть зроблені.

Писати курсову роботу необхідно літературною мовою, класичним науковим стилем викладення матеріалу, чітким, розбірливим почерком, або друкувати на комп'ютері на окремих стандартних листах паперу, на одній стороні. Обсяг курсової роботи 35-40 рукописних (25 чи більше друкованих) сторінок.

Комп'ютерним способом роботи друкують через півтора інтервали з використанням шрифту текстового редактора Word – Times New Roman або Courier New, розміру 14. Текст курсової роботи слід друкувати, дотримуючись таких розмірів полів: верхній і нижній – 20 мм, лівий – 25 мм, правий – 10 мм.

Заголовки структурних частин курсової роботи «ВСТУП / INTRODUCTION», «РОЗДІЛ / SECTION», «ВИСНОВКИ / CONCLUSIONS», «СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ / REFERENCES» треба виділяти при написанні, або друкувати великими літерами.

Кожну структурну частину курсової роботи починають з нової сторінки.

Сторінки слід нумерувати арабськими цифрами, дотримуючись наскрізної нумерації впродовж усього тексту. Титульний аркуш включають до загальної нумерації сторінок курсової роботи, номер сторінки на титульному аркуші не проставляють.

Курсова робота вкладається в папку. Листки обов'язково прошиваються.

Курсова робота повинна мати титульний лист, на якому вказується назва університету, кафедра, прізвище та ініціали автора, тема, рік і місто виконання (зразок титульного листа – див. Додаток № 1).

У вступі до курсової роботи обґрунтовується актуальність обраної теми, її значущість та ступінь розробки в науковій літературі, вказуються найбільш відомі дослідники даної тематики та найважливіші дослідження.

Основна частина роботи викладається у трьох-п'яти розділах, приблизно однакових за обсягом. Кожний розділ у разі необхідності можна поділяти на підрозділи.

Розділи слід нумерувати арабськими цифрами. Підрозділи повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, відокремленого крапкою. В кінці номеру підрозділу повинна стояти

крапка, наприклад, «1.1.» (перший підрозділ першого розділу). Далі йде заголовок підрозділу.

По ходу викладення матеріалу обов'язково робляться посилання на використану літературу (виноски). У посиланні вказується прізвище та ініціали автора, найменування роботи, місце видання, видавництво, рік видання, сторінка. При декількох посиланнях на одне й те саме джерело, замість найменування треба писати прізвище автора та «Вказ. праця. — стор. __». Якщо посилання на одне й те саме джерело випадають на одну сторінку та йдуть поряд, достатньо написати «Там само. — стор. __» (зразок посилань на сторінках курсової роботи див. Додаток № 3).

Нумерація виносков має бути наскрізною.

У висновках викладаються найважливіші наукові та практичні результати, отримані в роботі, з формулюванням розв'язаної наукової проблеми та характеристики її значення для правничої науки і юридичної практики.

У кінці роботи має бути складений список використаної літератури. Вся література, яка використовувалася в процесі написання курсової роботи, розміщується в наступному порядку. Список необхідно складати з найбільш серйозних наукових джерел, літературних джерел, підручників, тощо. Всі джерела, на які посилається автор, вказуються в алфавітному порядку прізвищ їх авторів. Монографії та збірки, які не мають на титульному листі прізвищ авторів, включаються до списку згідно алфавітного розміщення заголовка.

У списку використаної літератури повинно бути не менше 15 джерел (зразок списку використаної літератури — див. Додаток № 4).

Робота має бути підписана власним підписом автора.

Порушення правил оформлення курсової роботи є підставою для зниження оцінки, або навіть повернення роботи на доопрацювання.

6. Реєстрація і рецензування курсової роботи

Написана і оформлена згідно з встановленими вимогами курсова робота здається на кафедру іноземних мов № 1 або надсилається поштою e-mail на кафедру іноземних мов № 1, або науковому керівнику в разі переходу на дистанційну форму навчання в ZOOM, у термін, вказаний в навчальному плані.

Курсові роботи приймає лаборант кафедри іноземних мов, який вказує дату отримання роботи в журналі реєстрації курсових робіт і передає курсову роботу на рецензію відповідному викладачеві кафедри.

Викладач протягом одного тижня готує рецензію і робить висновок щодо можливості допуску курсової роботи до захисту. Якщо робота не допускається до захисту, вона повертається студенту і він її доробляє у відповідності до вказівок рецензента. Роботи, які допущені до захисту, разом з рецензією повертаються студентам для ознайомлених і підготовки до захисту.

Готуючись до захисту, студент має підготувати тези свого виступу обсягом від двох сторінок друкованого тексту. Тези мають містити характеристику актуальності і значущості теми, розкривати зміст курсової роботи і показати власний підхід автора до вирішення поставленої у роботі проблеми.

7. Захист курсової роботи

Згідно з встановленим кафедрою графіком студенти з'являються на захист, маючи при собі курсову роботу, рецензію і залікову книжку. Захист курсових робіт проходить в індивідуальному порядку, перед комісією кафедри, яка складається з 2-3 викладачів, включаючи рецензента.

На захисті студент повинен коротко (в межах 7 хвилин) охарактеризувати актуальність і значущість теми, розкрити зміст курсової роботи і показати власний підхід до вирішення проблеми, відповісти на питання по темі, а також на зауваження рецензента. Після захисту курсової роботи комісія визначає оцінку, яка вноситься в залікову книжку.

При оцінюванні курсових робіт беруть до уваги те, що студент має уміти [7, с. 57–58]: – формулювати мету і завдання дослідження; – вести бібліографічний пошук із застосуванням сучасних інформаційних технологій; – використовувати сучасні методи наукового дослідження, – обробляти отримані дані, аналізувати і систематизувати їх на базі відомих джерел; – узагальнювати результати дослідження й обґрунтовувати їхню достовірність; – оформляти одержані результати і роботу в цілому відповідно до сучасних чинних вимог. Загальні результати підготовки курсової роботи та її захисту відображаються в Аркуші оцінювання (див. Додаток). На їх підставі виставляється підсумкова оцінка, яка заноситься до екзаменаційної відомості та залікової книжки. Курсова робота оцінюється за 100-бальною системою. Критерії оцінювання наведено в додатку. Згідно рекомендаціями до розроблення за застосування рейтингових систем оцінювання [6], рейтингова оцінка з курсової роботи матиме дві

складові. Перша (підготовча) складова характеризує роботу студента з написання курсової роботи та її результат – текст курсової роботи, оформлений згідно з чинними вимогами. Друга (складова захисту) характеризує якість захисту студентом курсової роботи. Розмір шкали першої складової дорівнює 50 балів, і другої складової – 50 балів.

I. У процесі визначення підготовчої складової оцінки за курсову роботу враховується низка важливих показників роботи:

1. Актуальність дослідження.
2. Самостійність дослідження. Повнота проведеного аналізу.
3. Реалізація мети дослідження; відповідність висновків обраній темі.
4. Структура і логічність композиції роботи.
5. Обізнаність із класичними і новітніми науковими джерелами та володіння навичками реферативного опрацювання.
6. Відповідність обсягу роботи встановленим вимогам.
7. Відповідність вимогам наукового стилю; дотримання вимог щодо оформлення роботи відповідно до чинних стандартів.
8. Ступінь виконання завдань керівника та дотримання термінів виконання роботи. Максимальна сума балів за допущену до захисту курсову роботу складає 50 балів.

II. Складова захисту курсової роботи. Захист оцінюється за наступними критеріями:

1. Структура і обсяг презентації роботи на захисті.
2. Мовна компетенція студента.
3. Повнота відповідей на поставлені запитання.
4. Вміння захищати власну думку.

5. Ступінь володіння матеріалом.

6. Культура захисту.

Максимальна сума балів за захист складає 50 балів. Сума балів двох складових переводиться до оцінки згідно з таблицею:

Система оцінювання результатів виконання та захисту курсової роботи

№ пор.	Критерій	Мак кількість балів
1.	Вибір теми, складання та затвердження плану	10
2.	Проведення наукового дослідження, подання на кафедру	30
3.	Оформлення курсової роботи	10
4.	Захист курсової роботи: повнота та глибина доповіді, повнота та логічність відповідей на запитання під час захисту	50
Максимальна підсумкова оцінка		100

Мінімальна кількість балів за критеріями 1-3 повинна становити 40 балів

Оцінка «відмінно» / А ставиться, якщо при виконанні курсової роботи у повному обсязі відповідно до завдання: змістовна частина не має помилок; відповіді на запитання членів комісії вичерпні й аргументовані; автор роботи регулярно пред'являв для перевірки окремі її розділи, систематично відвідував консультації; оформлення відповідає встановленим вимогам.

Оцінка «добре» / В, С ставиться, якщо курсову роботу виконано у повному обсязі відповідно до завдання, вона не має помилок, які потребують її корінної переробки; відповіді на запитання членів комісії даються по суті, але не в деталях; при поточній перевірці матеріал пред'являвся не завжди; консультації студент відвідував нерегулярно.

Оцінка «задовільно» / D, E ставиться, якщо курсова робота виконана з відхиленнями від завдання, мають місце помилки у

змістовній частині; оформлення не відповідає вимогам; при перевірці матеріал роботи не пред'являвся; консультації студент відвідував епізодично; на запитання відповідає, але не в повному обсязі.

Оцінка «незадовільно» / F, X виставляється, якщо курсова робота виконана не в повному обсязі та з відхиленнями від завдання; мають місце суттєві помилки, які тягнуть за собою переробку курсової роботи; оформлена вона з відхиленнями від вимог; студент регулярно пропуская заняття й консультації без поважних причин.

Якщо студент отримає незадовільну оцінку, він повинен виконати роботу за новою темою або переробити попередню роботу за термін, що його встановлює деканат факультету або завідувач кафедри.

Курсова робота разом з рецензією зберігається на кафедрі протягом 3 років.

Для більш ґрунтовного знайомства з сучасними технологіями підготовки курсових робіт рекомендується звернутися також до наступних джерел:

1. ДСТУ 8302:2015. БІБЛІОГРАФІЧНЕ ПОСИЛАННЯ. Загальні положення та правила складання / Нац. стандарт України. Вид. офіц. [Уведено вперше; чинний від 01.07.2016]. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 17 с. (Інформація та документація).

2. Етичний кодекс ученого України. Бюлетень ВАК України, № 11, 2011.

3. Ківалова, Т. С. Кваліфікаційна робота юриста : методика написання та захисту : навч. посібник : рекомендовано МОН України / Т. С. Ківалова, Т. Р. Короткий, М. А. Польовий ; НУ "ОЮА", рец.: Ю. М. Оборотов. Одеса: Фенікс, 2011. 362 с.

4. Кочерган М. П. Загальне мовознавство: підруч. для студ. філол. спец. ВНЗ. 2-ге вид., випр. і доп. Київ: Видавничий центр “Академія”, 2006. 463 с.

5. Положення про курсові роботи / Національний університет «Одеська юридична академія». Вид. 2-ге, випр. та доп. Одеса : Фенікс, 2015. 28с.

6. Рейтингові системи оцінювання результатів навчання: Рекомендації до розроблення і застосування [Електронний ресурс] / КПП ім. Ігоря Сікорського; уклад.: В. П. Головенкін. Електронні текстові данні (1 файл: 364 Кбайт). Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2018. 20 с. URL : http://osvita.kpi.ua/files/downloads/rejtingovi_sustemu.doc

7. Снежик О. П. Методичні рекомендації до виконання й захисту курсових робіт з “Французької мови (основна, практичний курс)”, “Основи перекладознавства” та “Теорії перекладу” (для студентів 3–5 курсів кафедри ТПП французької мови факультету лінгвістики ОКР “Бакалавр”, “Спеціаліст” та “Магістр”). Київ: НТУУ “КПІ”, 2013. 80 с.

8. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник. Вид. 6-те, переробл. і допов. Київ: Знання, 2008. 310 с.

9. Частник О.С., Частник С.В. Англomовні елементи наукової праці: назва, анотація, резюме. A Practical Guide to Writing Research Paper Titles, Abstracts, Summaries: навчальний посібник. Харків: ХДАК, 2016. 78 с.

Розділ 2. Тематика курсових робіт: лінгвокраїнознавство

The United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland.

1. "Founders" of Great Britain: from the Celts to the fall of the Roman Empire.
2. Britain in the period of Anglo-Saxon invasion. Government and society.
3. The Vikings in Britain. The Danelaw. The Danish kings on the English throne.
4. The battle at Hastings. The Norman conquest.
5. Feudalism. William the Conqueror and his rule.
6. Kingship: a family business. Management of Normandy and England.
7. Magna Carta and the decline of feudalism.
8. The Great Charter (1215) and the beginning of parliament.
9. A bloody period in the English history. The War of Roses (1455-1485).
10. Henry VII. The restoration of absolute monarchy.
11. Henry VIII and the Reformation.
12. Mary I (Bloody Mary) and her reign.
13. Elisabeth I and her reign. England's Golden Age.
14. Mary Stuart, the Queen of Scots. Her role in history of two kingdoms.
15. Republican Britain (1649-1660) and its influence on the history of Britain.
16. Oliver Cromwell and his role in the English history.
17. "Glorious" Revolution and the Bill of Rights. The Act of Settlement.
18. English Renaissance. Inigo Jones as the first representative of Italian Renaissance in Britain. The influence of Italian culture.
19. English Renaissance. Christopher Wren.

20. English Renaissance. Thomas More.
21. English Renaissance. William Shakespeare.
22. The English Bourgeois revolution of the XVII-th century and its results.
23. The industrial revolution of the XVIII-th century.
24. Famous British scientists and inventors. (I. Newton, Michael Faraday, James Watt, Michael Faraday, Charles Darwin, Adam Smith.)
25. The British Empire of the XVIII-th – XIX-th centuries.
26. English colonization in Asia: history and present situation.
27. English colonization in the seas and oceans: history and present situation.
28. The Age of Enlightenment in England (XVII - XVIII centuries).
29. Art after the English Bourgeois revolution. Classicism in art and architecture. William Hogarth, Thomas Gainsborough.
30. Art in the XIXth century. Joseph Mallord William Turner, John Constable.
31. English literature in the XIX-th century. Romanticism.
32. Theatre in the XIX-th century Britain.
33. Britain in the XIX-th century. Struggle for the Parliament Reform of 1832.
34. Britain in the Crimean War (1848-1858).
35. Chartism and its historical significance.
36. Britain at the end of the XIX-th – beginning of the XX-th centuries.
37. Edwardian England (1901-1910).
38. History of British trade union movement, the role of trade unions.
39. The rights of women. Suffragettes' struggle.
40. Britain in the World War I.

41. Britain in the inter-war period of the 20 – 30-s.
 42. The beginning of Irish “problem” in the United Kingdom.
 43. Britain and Ireland in the XX-th century. The “Irish question”.
 44. The World War II. Britain in the World War II.
 45. Winston Churchill, one of the greatest politicians of the 20-th century.
 46. Great Britain after the World War II. The European Union.
 47. Great Britain after the World War II. The dissolution of the British Empire.
 48. The foundation and fall of the British colonial system.
 49. New politics. Margaret Thatcher as the Prime Minister of UK.
 50. Irish War for Independence.
 51. Britain and Europe in the late XX-th – early XXI-st centuries.
 52. Britain, Europe and the USA in the second part of the XX-th century.
 53. Britain nowadays (2000 – 2020-s).
 54. The origin of the UK political parties.
 55. Monarchy in Britain. Functions and power.
 56. Peculiarities of British Constitution.
 57. British Parliament. The House of Commons and the House of Lords.
- Traditions of the Houses of Parliament.
58. Evolution of UK’s foreign policy in the 19th - 20th centuries.
 59. The British Commonwealth of Nations: foundation and present role.
 60. Modern British political parties in the XX-th – XXI-st centuries.
 61. Tony Blair. The dramatic victory of the Labour Party.
 62. Small parties in the political system of UK.
 63. Medieval education in Britain.
 64. The system of secondary and higher education in Great Britain.
 65. Education reform of the 1980s.

66. British Universities. Advantages and disadvantages of British higher education.
67. The "soft force" of Britons: language and culture.
68. National features of linguistic thinking. Reflection of the national character in the language.
69. English spoken in Great Britain: dialects.
70. British mass media: evolution and present state.
71. The British Museums. Their importance in cultural life.
72. Music in modern Britain.
73. Theaters in England: origin and significance.
74. National symbols of Great Britain: history and importance.
75. National characters and ways of life in Great Britain.
76. The most popular holidays and traditions, their origin and importance.
77. Geographical features of Great Britain.
78. The peculiarities of agriculture in Great Britain.
79. Economics of the United Kingdom.
80. Socio-economic and socio-political characteristics of Great Britain.
81. Financial sector of the British economy. The City.
82. British imports - exports: natural resources and minerals.
83. Scotland and Great Britain: history of relations.
84. Wales and Great Britain: history of relations.
85. Wales: Symbols, heraldy and culture.
86. Welsh nationalism: roots and present state.
87. Scotland: Symbols, heraldy and the national culture.
88. Scottish nationalism: roots and present state.
89. Northern Ireland. Symbols, heraldy and culture.
90. The roots and characteristics of Irish nationalism.

91. Law and order: British police, its role and features.
92. Legal professions in the United Kingdom. History and present state.
93. The class structure of Great Britain. Social mobility.
94. The position of women in the United Kingdom.
95. The role of religion in the life of the nation. Main denominations. Religious pluralism.
96. Ethno-confessional composition of the modern population of Great Britain.
97. The Anglican Church: History and Structure. Roman Catholic Church and Scottish churches; their features.
98. Health care and welfare system in Great Britain.
99. British charity organizations.
100. The Brexit hypothesis and prehistory.

**Розділ 3. ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА, РЕКОМЕНДОВАНА
ДЛЯ НАПИСАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ**

List of recommended Sources

1. Black J. A History of the British Isles. Red Globe Press, 2016. 368 p.
2. Bogdanor V. Devolution in the United Kingdom. Updated Edition. Oxford University Press, 2001. 342 p.
3. Britain in the European Union. London : Foreign and Commonwealth Office, 1994. 35 p.
4. Britain's Ethnic Minorities. London : Foreign and Commonwealth Office, 1994. 41 p.
5. Britain's Overseas Relations. London : Foreign and Commonwealth Office, 1994. 38 p.
6. Brocklehurst R. et al. The Usborne History of Britain. Usborne Publishing Ltd, 2008. 512 p.
7. Bronstein J., Harris A. Empire, State and Society: Britain since 1830. Wiley-Blackwell, 2012. 330 p.
8. Burns W. E. A Brief History of Great Britain. 2010. 296 p.
9. Harvey P., Jones Rh. Britain Explored. Longman Group UK Limited, 2002. – 176 p.
10. History of Britain and Ireland: The Definite Visual Guide, 2014. 402 p.
11. Jenkins S. A Short History of England. Profile Books Ltd, 2011. 384p.
12. Liepina D. English-Speaking Countries. Riga : Opus, 1986. 225 p.
13. McCrum R. The Story of the English. New York : Brooklyn Books, 1986. 275 p.
14. McDowall D. An Illustrated History of Britain. Longman Group UK Limited, 2003. 192 p.

15. O'Driscoll J. Britain (for learners of English). Oxford University Press, 2009. 224 p.
16. Oliver N. The Story of the British Isles in 100 Places. Bantam Press, 2018. 448 p.
17. Oxford Guide to British and American Culture. Oxford University Press, 2005. 533 p.
18. Room A. Dictionary of Great Britain. Moscow : Russky Yazyk Publishers, 2002. 560 p.
19. Sampson A. Who Runs this Place? The Anatomy of Britain in the 21st Century. John Murray Publishing, 2005. 418 p.
20. Schama S. A Complete History of Britain. 2003. 3 volumes.
21. Titchmarsh A. British Isles: A Natural History. BBC Books, 2007. 216 p.
22. Viney B. The History of the English Language. Oxford University Press, 2005. 62 p.
23. World Book Encyclopedia. Chicago. 1998. 915 p.
24. Башманівський О.Л., Вигівський В.Л., Моркотун С.Б. Лінгвокраїнознавство. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2018. 98 с.
25. Брагина А. А. Лексика и культура страны. Москва : Русский язык, 1986. 152 с.
26. Вовченко Н.Ф. Across Great Britain: навч. посіб. Київ : Знання, КОО, 2004. 222 с.
27. Гапонів А.Б., Возна М.О. Лінгвокраїнознавство. Англomовні країни. Вінниця: Нова книга, 2005. 462 с.
28. Голицинский Ю.Б. Great Britain: уч. пос. Санкт-Петербург : Каро, 2002. 480 с.

29. Павлоцкий В.М. Famous faces in history. Наука и политика.
Санкт-Петербург : Базис, Каро, 2001. 368 с.
30. Сакун А.В. Спецкурс «Лінгвокраїнознавство». Київ : МАУП,
2003. 223 с.
31. Цегельська М. Great Britain: Geography, History, Language.
Тернопіль : підручники і посібники, 2007. 208 с.
32. Яшенкова О.В. «Лінгвокраїнознавство». Київ : КНУ ім. Т.Г.
Шевченка, 2006. 335 с.

Словники

1. Cambridge Advanced Learner`s Dictionary. Cambridge University Press,
2008. 1699 p.
2. Oxford Guide to British and American Culture. Oxford University Press,
2005. 533 p.
3. Room A. Dictionary of Great Britain. Moscow : Russky Yazyk
Publishers, 2002. 560 p.
4. Гальперин, И.Р. Большой англо-русский словарь в двух томах.
Москва : Русский язык, 1987. Т. I. 1038 с.; Т. II. 1072 с.
5. Энциклопедия Британника [Электронный ресурс]. Режим доступа:
<http://www.britannica.com>, свободный.
6. Электронный словарь. Англо-русский, англо-украинский, толковый.
[Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://www.lingvo.ua>

Internet sources:

1. <http://www.britannica.com>
2. <http://www.bubl.ac.uk/uk> BUBL
3. <http://www.statistics.gov.uk>
4. <http://www.bbc.com>
5. <https://www.bl.uk>
6. <http://www.parliament.uk>
7. <http://www.bibliomania.com>
8. <http://www.google.co.uk>
9. <http://www.bubl.ac.uk/uk> newspapers.htm
10. <http://www.dictionary.cambridge.org>
11. <https://www.ref-n-write.com/trial/research-paper-sample-writing-introduction-section-academic-phrasebank-vocabulary/>
12. <http://www.british-history.ac.uk/>
13. <http://www.history.org.uk>
14. <http://www.history.ac.uk>
15. <http://blog.royalhistosoc.org>
16. <http://besthistorysites.net>
17. <https://elon.libguides.com>
18. <https://libguides.bodleian.ox.ac.uk>
19. <https://earlymodernweb.org>
20. <https://www.stpetershighschool.org.uk>
21. <https://www.wiley.com>
22. <https://www.gbz.hu-berlin.de>

**Розділ 4. ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА, РЕКОМЕНДОВАНА ДЛЯ
НАПИСАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ З ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВСТВА**

List of recommended Sources

1. Adonis A., Pollard St. A Class Act: The Myth of Britain's Classless Society. Hamish Hamilton, 1997.
2. Askey S., McLeod I. Studying Law. Palgrave Study Guides. Macmillan, 2005.
3. Barnett A. This Time: Our Constitutional Revolution. Vintage, 1997.
4. Bogdanor V. Devolution in the United Kingdom. Oxford University Press, 1999.
5. Byrne T. Local Government in Britain. Penguin, 1994.
6. Chandler J. A. Local government today. Second edition. Manchester University Press, 1996.
7. Cook Ch., Stevenson J. The Longman Handbook of Modern British History 1714-1995. Third edition. Addison Wesley. Longman limited. Edinburg Gate, 1996.
8. Coxall B., Robins L. Contemporary British Politics, Chapters 17 and 31. Macmillan, 1994.
9. Escott J. England. Oxford University Press, 2001.
10. Flinders St. Scotland. Oxford University Press, 2003.
11. Forman F. N., Baldwin N. D. J. Mastering British Politics. Third edition. Macmillan, 1996.
12. Griffith J. A. G. The Politics of the Judiciary. Fontana, 1991.
13. Haseler St. The End of the House of Windsor: Birth of a British Republic. I B Tauris, 1993.

14. Harvey P. Jones Rh. Britain Explored. New edition. Longman, 2002.
15. Hennessey P. Whitehall. Seeker and Warburt. 1989.
16. Hennessey P. Muddling Through: Power, Politics and the Quality of Government in Post-War Britain. Indigo, 1996.
17. Hogan G. Constitutional and administrative law in a nutshell. Sweet and Maxwell, 1996.
18. Judge D. Political Institutions in the United Kingdom. Oxford University Press, 2005.
19. Kearney H. The British Isles. A history of four nations. Press Syndicate of the University of Cambridge, 1993.
20. Keay, John & Julia. Collins Encyclopaedia of Scotland. Harper Collins Publishers. The Bath Press, 2000.
21. Kemp P. Beyond Next Steps: A Civil Service for the 21st Century. Social Market Foundation, 1993.
22. Leach St.; Stewart J. and Walsh K. The Changing Organisation and Management of Local Government. Macmillan, 1994.
23. Marsh S. B., Soulsby J. Outlines of English Law. Fifth edition (revised). Stanley Thornes (Publishers) Ltd., 1995.
24. McDowall D. Britain in close-up. Longman, 1999.
25. McKay G. (ed.) DIY Culture: Party and Protest in the Nineties. Verso, 1998.
26. Mohan J. A United Kingdom? Economic, Social and Political geographies. New York : Co-published in the USA by Oxford University Press Inc., 1999.
27. O'Driscoll J. Britain. Oxford University Press, 2003.

28. Room, Adrian. *An A to Z of British life*. Fourth (updated and revised) impression. Oxford University Press, 1994.

29. Royle E. *Modern Britain. A social history 1750-1997*. Second edition. 1997.

30. Sampson A. *The Essential Anatomy of Britain: Democracy in Crisis*. Hodder and Stoughton, 1992.

31. Sheerin S., Seath J., White G. *Spotlight on Britain*. Second edititon. Oxford University Press, 1995.

32. Silk P. *How Parliament Works*. Longman, 1987.

33. Somerse, Peter and Fiona. *History of Ireland*. London and New York. Routledge, 1993.

34. Sted A., Cook C. *Post-war Britain: A Political History*. Penguin, 1990.

35. *The Oxford illustrated history of Modern Europe*. Edited by T.C.W. Blanning Oxford University Press, 1988.

36. Vicary T. *Ireland*. Oxford University Press, 2003.

37. Williams G. A. *When was Wales?* Published by the Penguin group, 1991.

38. Young J. W. *Britain and the World in the twentieth century*. London, New York, Sydney, Auckland : Arnold. A member of the Hodder Headline group, 1997.

Web Sources

Encyclopaedia Britannica Online: <http://www.britannica.com/>

BUBL UK: <http://www.bubl.ac.uk/uk> BUBL (pronounced 'bubble') is based at Strathclyde University in Glasgow. Its information is organised in

the same way as a traditional library, following the Dewey system. This means that related information is found together 'on the same shelf'. If you prefer this system of organisation to search engines, BUBL is for you. BUBL UK takes you to its UK resources. 'The Media' at: <http://www.bubl.ac.uk/uk/newspapers.htm>

National Statistics: <http://www.statistics.gov.uk>

This is the UK government's official site for statistical information. It can be downloaded from this site: click on 'Bookshelf'.

BBC: <http://www.bbc.com/>

The BBC site is as rich and varied as the BBC's television and radio services. It provides up-to-date news coverage as well as clearly organised information in other areas. For example, click on 'History' under 'Categories' on the front page and you will find material about the nations of Britain.

British Library: <http://www.bl.uk>

This is the modern catalogue of the old British Museum Reading Room. There are interesting exhibitions on its home page. It has a very attractive section full of ideas for projects for colleges.

UK Government: <http://www.direct.gov.uk/en/index.htm>

The Cabinet Office: <http://www.cabinetoffice.gov.uk/>

The Parliament: <http://www.parliament.uk/>

Political parties:

Conservative Party <http://www.conservatives.com/>

Labour Party www.labour.org.uk

Liberal Democrats www.libdems.org.uk

Other internet resources

General search engines such as Google are immensely helpful. Click on 'Language Tools' on your local Google home page to narrow your search to websites in English and/or based in the UK or go straight to the UK Google home page at: <http://www.google.co.uk>

General reference tools are also invaluable. The bookshop Bibliomania has a reference section that has almost replaced our shelves of reference books at home. Click on 'Research' at: <http://www.bibliomania.com>

РОЗДІЛ 5. ПОШИРЕНІ ФРАЗИ ТА ВИРАЗИ, ЩО ВЖИВАЮТЬСЯ В АНГЛОМОВНИХ НАУКОВИХ ПРАЦЯХ

Наукова праця; дослідження, курсова робота

Українському “(наукова) праця” відповідають англійські research paper, study, інколи зустрічається сполучення scientific paper. Найчастіше англомовні автори використовують однослівний термін paper. Говорячи про конкретну (у тому числі про свою) роботу, слід додавати означений артикль: the paper; можливий варіант – this paper, this study.

Слово work може означати різні види наукової продукції – book, monography, paper, report (доповідь), survey, review (огляд). Нескромно вживати слово work, говорячи про свою роботу, але воно цілком доречне, коли йдеться про роботи інших, видатних вчених, наприклад: the importance of J. Black's works.

Передаючи англійською мовою слово “дослідження”, зважайте на те, що research – це у більшості випадків “науково-дослідницька діяльність”, а у значенні “курсова” (конкретне дослідження) доцільнішим є слово study. Нагадуємо, що слово research не має множини.

Про стан дослідження даної теми можна повідомити під заголовком “The state of theme research”.

Виразу “попередні дослідження за темою (аналіз останніх досліджень)” відповідають англійські research publications або previous research.

Огляд літератури перекладаємо the literature review. Якщо якась проблема недостатньо висвітлена в наукових публікаціях, говорять про the gap in the literature.

Учений, науковець, дослідник

Популярне серед наших авторів слово scientist найчастіше застосовується у значенні “науковець, який має справу з природничими або точними науками”. Термін researcher придатний для позначення науковця, що працює в будь-якій галузі. Словом scholar називають видатних учених: Professor Jeremy Black, a renowned British scholar in the field of social and cultural history.

Досліджено..., розглянуто..., описано...

Про предмет наукового дослідження можна доповісти за допомогою дієслів describe, explore, study, investigate, examine, consider, analyze, discuss, inquire into тощо. Вони є синонімами, але кожне з них має свої відтінки значення. Analyze – досліджувати, вивчати, аналізувати.

Consider – вивчати, розглядати, обговорювати.

Describe – описувати, давати опис.

Discuss – обговорювати, описувати (з елементом полеміки).

Examine – окрім “вивчати, досліджувати”, означає “розглядати, уважно оглядати, перевіряти” (сторінку за сторінкою, речення за реченням).

Explore, inquire into – підкреслюють ретельність дослідження. Investigate – має значення “розслідувати причини; розслідувати, щоб потім скласти звіт”.

Outline – коротко описувати, описувати у загальних рисах, окреслювати.

Report – повідомляти. Study – має найбільш широке вживання і означає “вивчати, досліджувати”.

Повідомлення про дослідження часто є персоніфікованим, тобто згадується автор чи його/її праця (the author або the paper/article). Наведемо два приклади з існуючих англomовних текстів.

- The paper studies some aspects of the neglected work of ... (Розглянуто деякі аспекти забутих праць...).

- The author examines the relationship between the percentage of ... and the level of.... (Досліджено взаємовідношення між часткою ..., та рівнем ...).

- This paper reports on research into sociolinguistic choice in Scottish advertising texts, using a corpus of texts from a range of media (radio, television, print, Internet). (Тема роботи – дослідження соціолінгвістичного вибору в рекламних текстах гаельською мовою: на матеріалі текстів ЗМІ (радіо, телебачення, друкована преса, Інтернет).

- The current study investigates the relationship between ... (У цій статті розглянуто взаємозв'язок між...).

В науковій літературі англomовні автори також вживають дієслова у пасивному стані. Речення з пасивними зворотами урізноманітнюють стиль викладу, наприклад:

- This distinctive conception of ... is explored in this study in relation to a range of questions about ... (Ця оригінальна концепція ... досліджується в роботі у зв'язку з цілою низкою питань стосовно ...).

- A number of themes are considered including ... (Розглянуто декілька тем, зокрема ...).

Варто звернути увагу на відмінності в порядку слів в англійському та українському реченнях (див. останній приклад). Англійській мові притаманний прямий порядок слів: підмет передує присудкові, навіть якщо йдеться про нову інформацію (a number of themes). В українській мові, натомість, назва нової інформації (декілька тем) зсувається на кінець повідомлення.

Робота присвячена питанням

Інколи можливі варіанти перекладу: The study deals (is concerned) with... The paper touches upon the issue of ... The study addresses the problems (issues) of ... Наприклад:

The research is concerned with cultural differences among islands' population. (Тема дослідження – культурні розбіжності серед населення островів).

Тему дослідження можна повідомити за допомогою виразу The research problem for this study is to describe the ...

Особливу увагу приділено ...

Цьому кліше відповідають англійські моделі Particular (special) attention is paid to ...; The paper concentrates on ...; This paper focuses on ...; The focus of this study is on ...; Extensive coverage is given to ...; Much attention is given to ...; The paper deals specifically with ...; The article is specifically concerned with ...; with an emphasis on ...; ... is/are highlighted. Наприклад: Historical principles are especially emphasized in this study (Особливу увагу приділено історичним принципам).

Перекладаючи повідомлення про предмет дослідження, зважайте на стилістичні, структурні й семантичні відмінності українських та

англійських речень та окремих висловів). Наведемо деякі приклади перекладів.

- Проаналізовано практичний досвід ...
- Можливі два коректні варіанти: а) The author analyzes the practical experience of ... та б) The practical experience of ... is analyzed.
- Висвітлюється британський досвід ...: The study describes the British experience in ...
- Розглянуто еволюцію ...: The evolution of ... is discussed (analyzed, examined, explored, etc.).

Розглядається процес зародження і становлення ...: The paper describes (deals with, is concerned with) the rise and evolution of ...

Актуальність, актуальний

Ці слова з арсеналу вітчизняного наукового викладу не мають однозначних відповідей в англомовній науковій літературі. “Актуальні проблеми” можна перекласти current issues, “актуальне питання” – an up-to-date issue; “актуальний напрям” – a significant trend; “ця проблема є актуальною” – this issue is currently of great interest. “Актуальність” – це significance, importance, relevance. Не рекомендовано вживати слова actual, topical та похідні від них actuality, topicality.

На значущості дослідження можна наголосити словами Of particular note is ...; Of particular interest is ... “На особливу увагу заслуговує ...”

Мета роботи/дослідження

У значенні “мета дослідження” найчастіше вживаються aim / purpose, наприклад: The aim of the paper is to explore ...; The purpose of

this study is to present ...; The aim of this paper is to explicate (пояснити) a link between ...; The purpose of this study is to address the problem of ...; This study has two purposes ...

Англомовні автори користуються й іншими засобами для повідомлення про мету дослідження, наприклад: This paper intends (має намір) to describe ...; The study aims (is aimed at) at ...ing; This study is an attempt (“спроба”) to ...; The paper attempts to provide an overview of ...; This study is designed to ...; The research problem for this study is to describe the ...; The primary concern of this research is to examine ...

Конкретні завдання називають objectives (specific objectives): The specific objectives of the present study are ...

“Висвітлити, розглянути, розкрити, виявити, пояснити, показати”

Повідомити про намір висвітлити тему, пояснити роль, виявити (розкрити, з’ясувати, визначити) специфіку, (проблему, роль) можна за допомогою згаданих вище дієслів describe, inquire into, highlight, outline тощо. Слід мати на увазі, що словом highlight ми наголошуємо на важливості проблеми (показати значення, приділяти особливу увагу, особливо відзначити, зробити наголос на ...), наприклад: The study aims to highlight the risks of ... Дослідження спрямоване на виявлення ризиків ...; to highlight the potential and importance of ... показати потенціал і важливість ...

Наведемо тлумачення ще деяких слів із значенням “розкрити, виявити тощо”.

Demonstrate – показати.

Elucidate – пояснювати, роз’яснювати (проблему).

Explain – пояснювати, роз’яснювати суть, тлумачити факти і явища.

Interpret – пояснювати, тлумачити, інтерпретувати.

Reveal – розкрити приховану суть, зробити відомим (це слово доречніше у викладі результатів дослідження / висновків; мету окреслюють скромніше: вивчити, проаналізувати, дослідити).

Unfold – те саме, що reveal: The purpose ... is to unfold the significant connections between ... Мета ... – виявити важливі взаємозв’язки між ...

Визначити, з’ясувати, зрозуміти

Слова define, determine, identify, specify, find out, conceptualize не є абсолютними синонімами.

Define – визначити (чітко показати; дати дефініцію): define the role of ...

Determine – визначити, з’ясувати (мету і задачі дослідження, критерії, параметри, методи, обсяг роботи, значення слова, дату, коло питань тощо, тобто часто вживається там, де йдеться про результати аналізу/підрахунків або прийняття якогось рішення): first state a problem or question and then try to determine the answer – спочатку поставте проблему або питання, а потім спробуйте визначити відповідь; determining practical significance – визначення практичного значення.

Identify – визначити, назвати, виявити специфіку, ідентифікувати: identify capabilities of the system “визначити (виявити) можливості системи”; identify components of ... “визначити (назвати) компоненти ...”; identify requirements, needs “визначити вимоги, потреби”.

Conceptualize – визначити, дати (власну) концепцію ...; The author conceptualizes culture not simply as ... “Автор визначає культуру не просто як ...”

Specify – з’ясувати, уточнити (особливості): specify the reasons for ... – “з’ясувати причини ...”.

Find out – з’ясувати (причину).

Відповідно, словосполучення “визначити методи” перекладається залежно від наміру автора: якщо автор має на увазі “описати методи, дати їхню характеристику”, тоді доцільне слово define; якщо йдеться про те, які саме методи обрати для дослідження, потрібне determine.

“Зрозуміти” (якщо це наукове розуміння, наукова інтерпретація, пояснення) – це interpret, explain, give (provide, offer) an explanation (interpretation): interpret the effect (phenomenon) of ... Слова understand, comprehend у цьому значенні краще не вживати.

“Визначити вплив” – describe the impact (сильний вплив), effect, influence (довготривалий вплив) of ... on ...

Обґрунтовати, обґрунтування

“Обґрунтувати” у значенні “виправдовувати (вибір теми, необхідність вивчення тощо)” – justify “пояснити причину ...”; motivate “мотивувати”; give the reasons for ..., provide a rationale for ... “Обґрунтування” – це justification, motivation, main arguments.

Найкращі результати дає не дослівний переклад, а передача структури повідомлення, наприклад: Зазначте гіпотезу й цілі дослідження; обґрунтуйте Ваш вибір. – State your specific hypothesis and objectives, and describe the reasoning that led you to select them.

Методи, підходи, прийоми

Method – метод

Approach to – підхід до ...

Technique – технічний прийом, спосіб, метод (практичного здійснення).

Наприклад: quantitative “кількісний”, qualitative “якісний”, comparative “порівняльний”, descriptive “описовий”, structural-axiological, bibliometric methods, method of structural analysis; culturological, phenomenological, semiotic approaches; synthesis, classification, generalization “узагальнення”, survey “соціологічне опитування”.

Застосовувати

Слова use, apply, employ, utilize відрізняються відтінками значень.

Use – слово найчастіше вживається у значенні “використовувати щось (наприклад, матеріал) з певною метою”: use the statistics “використовувати статистичні дані”.

Apply – застосовувати на практиці (метод, правило, теорію): apply the concept of ...

Employ – застосовувати (інструменти, прийоми) (tools, techniques).

Utilize – використовувати щось для досягнення практичної вигоди.

Проаналізовано, запропоновано, здійснено

Перекладаючи безособові звороти, що сповіщають про методи дослідження, доцільно користуватися правилами, описаними в пункті 2 (“Досліджено..., розглянуто..., описано...”). Наприклад:

Здійснено опитування (аналіз) ... – a survey (an analysis) was conducted.

Проаналізовано ... – ... was analysed; the author analysed.

Виділено і проаналізовано ... – ... is/are highlighted and analysed.

Наведено (запропоновано) аналіз ... – The study provides (offers) an analysis of ...; The paper provides a detailed examination of ...

Проаналізовано особливості... – characteristic (specific, distinctive) features of ... are analyzed; The author analyzes ... (presents/provides an analysis of ...).

Детально описано – ... is / are described in detail.

Розглянуто шляхом ...

Проблему розглянуто шляхом вивчення ... (порівняння ...) – The study investigates this issue by examining... (comparing ...).

Розглядається як... – ... is treated (considered, seen, viewed) as ...

На основі (на підставі) ...

Виконано на основі (на підставі) ... – The study is based on ...; proceeding from ...

Використано матеріали ... The author draws on ...: The author draws on the literature (other sources of information) to develop ... “Автор користується матеріалами літератури (іншими джерелами інформації для розробки ...”

Результати дослідження (Results of the Study; Summary of the Research; Conclusions)

Про результати дослідження слід повідомляти чітко, стисло, по суті. Уникайте невизначених, “загальних” слів на кшталт very significant.

Не можна повторювати текст інших частин дослідження.

Не обов’язково писати The author comes to the conclusion that ... “автор доходить висновку, що...”. Можна одразу розпочати виклад

своїх висновків або скористатися одним із багатьох кліше, доречних у цій ситуації, наприклад:

The author argues that ... Автор вважає, що ...

The study demonstrated (showed, revealed) ... Дослідження дозволило виявити ...

The results indicate that ... Результати свідчать про те, що ...

The author concludes that ... Автор доходить висновку ...

The study has confirmed ... Дослідження підтвердило ...

It has been (was) found that ... Виявлено, що...

The influence (impact, effect) of ... on ... is shown. Показано вплив... на ...

Дієслова із загальним значенням *здобуття*:

Obtain – отримувати (найбільш широке значення): The obtained results make it possible to ... Отримані результати дозволили авторові ...

Determine, Identify – визначати, знаходити.

Find – знаходити, виявляти.

Establish – встановлювати, з'ясовувати, переконливо показувати: Cause-and-effect relationship between ... has been established. Встановлено зв'язок причини й наслідків між ... – Коментар: а) англійське слово establish, як і українське “встановлювати” має співзначення “започаткувати, організувати, створити”; б) за логікою варто писати не has been, а was (is) established (shown, demonstrated).

(Примітка: has been found та is found відрізняються відтінками значень; у першому випадку наголос робиться на моменті завершення дослідження, у другому – це просте повідомлення про отриманий результат.) Оскільки Ви завершили Вашу роботу до того, як вона

пограпила до рук читача, простий минулий час – Past Simple – є, напевно, більш доречним: It was found that ...

Розкрити, виявити, показати, з'ясувати

Англійські еквіваленти цих слів вже були детально описані раніше. Наведемо типові кліше, доречні в розділі “Результати дослідження”:

З'ясовано, що ... – It has been (was) found (shown, demonstrated) that ...; The study shows that ...

Показано значення... – The author demonstrates the importance of ...; The importance of ... has been demonstrated; The implications for ... have been demonstrated.

Аналіз показав, що ... – The analysis has shown (shows, showed) that ...

Дослідження показало, що ... – The study revealed that ...

Визначено особливості ... – The specific features of ... are identified (outlined).

Розкрито причини ... – The reasons for ... (the causes of ...) are explained.

Встановлено місце та роль... – The position (place) and role of ... are identified.

Висвітлено взаємозв'язок з ... – The interconnection (interrelation) between ... and ... is shown.

Зроблено висновки щодо ... – Conclusions concerning ... are drawn.
(Можна просто розпочинати прямо з викладу результатів).

Доводити

Ознакою серйозного науковця є обережність у висновках щодо свого дослідження. Рекомендуємо уникати категоричних слів *prove* (щось довести внаслідок експерименту, тривалих пошуків), *discover* (зробити відкриття). Можливі скромніші варіанти повідомлень з підтекстом припущення.

Доведено, що (на думку автора) ... – The author argues (claims, states, points out, explains) that ...; It has been (was) found out that ...; This study demonstrates that ...; The author has demonstrated that ...; It is claimed that ...

Можна дійти висновку ... – It can be concluded that ...; It appears that ...; The results of the study suggest that ...

Можна припустити, що ... – It can be assumed that ...; There is reason to believe that ...

Зроблено висновки ... – Conclusions are drawn ...

Свідчити

Результати (дані) ... свідчать про те, що ... – The results of ... suggest (indicate) that ...; the data suggest that ...; The analysis of the data clearly indicates that ...

Це свідчить про те, що ... – It testifies to the fact that ...

... дозволило виявити ... – The study demonstrates ... (shows that ...)

Є серйозні докази того, що ... – There is considerable evidence for ...

Дані

Data – цифрові дані, оброблена інформація.

Evidence – дані, свідчення (про наявність), факти, докази, підстави. Archaeological, historical evidence; There is evidence that some of the

manuscripts contain records of ... “Є дані про те, що деякі рукописи повідомляють про ...”

Навести

Наведено дані про ... – Data are given about ...

Наведено приклади ... – This article provides examples of ... / ... gives examples showing ...

Наведено характеристику ... – ...is/are described.

Автор наводить дані (свідчення) про те, що ... – The author provides evidence for ...

Варто утримуватися від надмірного вжитку популярного в нас кліше “обгрунтовано ...”. В значенні “обгрунтований” воно зустрічається у словосполученнях на кшталт a well grounded theory – “добре обгрунтована теорія”.

Необхідно пам'ятати що Список використаних джерел це здебільшого References в англomовній науковій літературі.

Довідкові ресурси WWW (Web Reference Resources).

Зразок титульного листа курсової роботи

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»

Факультет цивільної та господарської юстиції
Кафедра іноземних мов

КУРСОВА РОБОТА
з лінгвокраїнознавства
на тему:
«Cromwell and his role in the English history »

Студента (ки) І курсу III групи
напряму підготовки бакалавра
спеціальності 035.41
германські мови та літератури
перша – англійська
В.В. Непийвода
(прізвище та ініціали)

Керівник к.п.н., доц. Н.В. Іванова
(посада, вчене звання, науковий ступінь,
прізвище та ініціали)

Національна шкала : _____
Кількість балів: _____ Оцінка ECTS _____

Члени комісії _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

Одеса 2022

Додаток №2.

Зразок плану курсової роботи

Theme: Cromwell and his role in the English history

CONTENTS

	pages
Introduction.	3 – 4
1. Section 1.	5 – 12
2. Section 2.	13 – 19
3. Section 3.	20 – 26
Conclusions.	27 – 28
References.	29 – 30

Зразок розгорнутого плану курсової роботи

THEME: Cromwell and his role in the English history

CONTENTS

	pages
Introduction	3
Section 1. Crown and Parliament	
1.1. The reign of King Charles I.....	5
1.2. Religious disagreement.....	9
Section 2. Revolutionary England	
2.1. The war of the three kingdoms.....	13
2.2. Civil war. A new «model» army.....	16
Section 3. Republican Britain	
3.1 The government of Oliver Cromwell	20
3.2. Events under Cromwell's protectorate that influenced Britain for centuries....	25
Conclusions	30
References.....	32

Додаток №3.

Зразок посилань на сторінках курсової роботи

¹ McDowall D. An Illustrated History of Britain. Longman Group UK Limited, 2003. P. 88

² O'Driscoll J. Britain (for learners of English). Oxford University Press, 2009. P. 22

³ Vicary T. Kings and Queens of Britain. Oxford University Press, 2009. P. 12-13

⁴ Viney B. The History of the English Language. Oxford University Press, 2005. P. 31

⁵ Brocklehurst R. et al. The Usborne History of Britain. Usborne Publishing Ltd, 2008. P 208-215.

Додаток № 4.

Зразок оформлення списку використаної літератури

References

1. Black J. A History of the British Isles. Red Globe Press, 2016. 368 p.
2. Bogdanor V. Devolution in the United Kingdom. Updated Edition. Oxford University Press, 2001. 342 p.
3. Brocklehurst R. et al. The Usborne History of Britain. Usborne Publishing Ltd, 2008. 512 p.
4. Bronstein J., Harris A. Empire, State and Society: Britain since 1830. Wiley - Blackwell, 2012. 330 p.
5. Burns W. E. A Brief History of Great Britain. 2010. 296 p.
6. Jenkins S. A Short History of England. Profile Books Ltd, 2011. 384p.
7. McDowall D. An Illustrated History of Britain. Longman Group UK Limited, 2003. 192 p.

8. O`Driscoll J. Britain (for learners of English). Oxford University Press, 2009. 224 p.
9. Oliver N. The Story of the British Isles in 100 Places. Bantam Press, 2018. 448 p.
10. History of Britain and Ireland: The Definite Visual Guide, 2014. 402 p.
11. Sampson A. The Changing Anatomy of Britain. Random House, 1983. 476 p.
12. Schama S. A History of Britain : At the Edge of the World? BBC Books, 2003. Volume 1. 1246 p.
13. Schama S. A History of Britain : The British Wars 1603-1776. Bodley Head, 2009. Volume 2. 448 p.
14. Schama S. A History of Britain : The Fate of Empire 1776-2000. Bodley Head, 2009. Volume 3. 448 p.
- 15.
16. Брагина А. А. Лексика и культура страны. Москва : Русский язык, 1986. 152 с.
17. Павлоцкий В.М. Famous faces in history. Наука и политика. Санкт-Петербург : Базис, Каро, 2001. 368 с.
18. Цегельська М. Great Britain: Geography, History, Language. Тернопіль : підручники і посібники, 2007. 208 с.

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Розділ 1. Основні вимоги та рекомендації з написання курсових робіт.....	5
Розділ 2. Тематика курсових робіт.....	22
Розділ 3. Основна література для написання курсових робіт та інтернет-ресурси	27
Розділ 4. Додаткова література для написання курсових робіт	31
Розділ 5. Поширені фрази та вирази, що вживаються в англomовних наукових працях	36
Додатки.....	50

Навчальне видання

**ВАРЄШКІНА Наталія Володимирівна
ГРОЗА Ірина Миколаївна
КОВБАСЮК Степан Валерійович**

**ПІДГОТОВКА КУРСОВИХ РОБІТ
З ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВСТВА:
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ**

Надруковано в авторській редакції
з готового оригінал-макета

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 3,26.
Тираж 300 прим. Зам. № 222.

Видавництво і друкарня «Юридична література»
65009, м. Одеса, вул. Академічна, 7
Тел.: (048) 777-48-79; 728-75-45

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4284 від 23.03.2012 р.